

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ДОНБАСУ

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ДОНЕЧЧИНИ

1

ТОМ

А•Б•В

ДОНЕЦЬК•ВИДАВНИЦТВО•ПРОМІНЬ•2013

УДК 94(477.62)(031)
ББК 63.3(4УКР)я20
Е64

Е64 ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ДОНЕЧЧИНИ. / Під редакцією д.і.н., проф. П.В. Доброва. –
Донецьк: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «ПРОМІНЬ», 2013. –
440 с., іл. кольорові, ч/б.

ISBN 978-966-2008-01-2

В «Енциклопедії Донеччини» в довідково-інформативній формі подані славетні сторінки історії Донеччини.

У виданні зосереджено відомості про людей, які зробили помітний внесок у розвиток регіону на різних етапах його становлення: підприємців, діячів культури, освіти. Інформується про видатних осіб, які жили в різні часи та живуть зараз, уславляючи Донеччину своєю працею та звершеннями. Вміщено біографії державних, політичних, громадських, релігійних діячів, полководців, героїв війн, космонавтів, письменників і художників, скульпторів і композиторів, артистів і мандрівників, вчених і конструкторів.

Окремі статті присвячені історичним подіям, які стали віхами в розвитку України та нашого регіону. Мається інформація про населені пункти Донеччини, промислові та інші підприємства краю, окремі виробничі об'єднання, різного роду організації та установи, особливості їхнього розвитку на різних історичних етапах. Увага надається географічним і топонімічним термінам, місцевим назвам окремих поселень та відповідним історичним змінам, що відбулися в цих назвах.

Енциклопедія насичена багатим ілюстративним матеріалом.

Видання адресоване широкому колу читачів, буде корисним вчителям загальноосвітніх шкіл, викладачам вищих навчальних закладів, школярам, студентам, краєзнавцям та всім, хто цікавиться історією рідного краю.

УДК 94(477.62)(031)
ББК 63.3(4УКР)я20

*Автор проекту «Енциклопедія Донеччини» і керівник авторського колективу –
Петро Васильович ДОБРОВ,
декан історичного факультету, завідувач кафедри історії України
Донецького національного університету,
доктор історичних наук, професор, Заслужений працівник освіти України*

Редакційна колегія:

*голова колегії – ДОБРОВ П.В.
заступники голови колегії – ГРИДІНА І.М., СТЯЖКІНА О.В.
відповідальний секретар – НІКОЛЬСЬКИЙ В.М.
члени колегії – АНДРОСОВА С.Л., ГРИДІН А.М., ДМИТРІЄВА Н.Х.,
ДОБРОВ Е.В., КУЗІНА К.В., ЛЮДОРОВСЬКА Т.Ю.,
ПИЛИПЕНКО Д.В.*

ISBN 978-966-2008-01-2

© Автор-упорядник Добров П.В., 2013
© ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «ПРОМІНЬ», 2013

О.І. Бахмутський

БАХМУТСЬКИЙ КІННИЙ КОЗАЦЬКИЙ ПОЛК (1748–1764 рр.) – сформований указом Сенату 27.10.1748 р. на основі Бахмутського козацького батальйону з бахмутських, торських і маяцьких козаків. Командир полку: зауряд п-к І.В. Шабельський. Квартировався Б.к.к.п. у однойменній фортеці, фінансувався місцевою соляною конторою. Штатним розкладом визначалося 300 рядових козаків, а також старшинського складу: полковник (командир), три ротмістри, 2–3 осавули, дватри хорунжих. За етнічним складом більшість козаків були українцями й росіянами.

Б.к.к.п. ніс службу у південному прикордонні Російської імперії. Щоденно виділялося 60 козаків для охорони кріпосних валів і глибокої розвідки татарських чамбулів. Також козаки несли сторожову службу на заставах – Корсунському і Кривецькому буераках, на Товстій могилі, у Залізній балці, в гирлах Грузької та Казенного Торця, об'їжджали заповідні ліси, охороняли купців, козацькі табуни і пошту, супроводжували державних чиновників, здійснювали розвідки «воровських партій», розшукували несанкціоновану сіль, описували слободи, несли караули в полковій канцелярії,

Рядовий Бахмутського гусарського полку

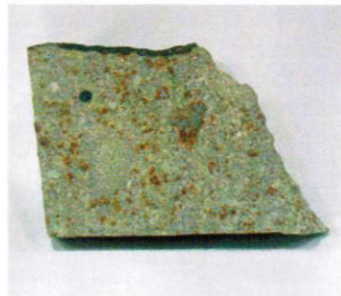
при прапорах і фортечних брамах, а також церквах.

11.06.1764 р. на базі Б.к.к.п. сформовано Луганський пікінерський полк.

Лит.: ПСЗ. – СПб., 1830. – Т. 12. – С. 912–914; Копил О., Кравець Д. Козаки на Дінці // Літопис Донбасу. – № 13. – Донецьк, 2005. – С. 48–77; Татаринів С.І., Романенко О.В. Бахмутские казаки. – Артемовск, 2008. – 68 с.

Р.О. Литвиненко

БАХМУТСЬКИЙ МЕТЕОРИТ – кам'яний метеорит-хондрит. На Землю впав 15.02.1914 р. 48°36'N038°06'E поблизу м. Бахмута (Артемівськ). За класифікацією метеоритів має петрологічний тип L6. Його вага становить 16 кг. Основна маса зберігається в Харківському національному університеті, 83 грами – в Російській академії наук.

Бахмутський метеорит

Дж. та літ.: Книга рекордов Донбасса / Состав. Л. Рубинштейн. – Донецьк, 2003. – С. 24; Лаборатория метеоритики. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.geokhi.ru/~meteorit/collect_b.htm; Метеоритная коллекция Российской Академии Наук. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://geo.web.ru/db/meteorites/card.html?id=18269>.

Авт. зр.

БАХМУТСЬКИЙ Олексій Іванович – механік-практик, радянський винахідник, творець першого у світі промислового зразка вугільного комбайну. Н. 17.03.1893 р. у с-щі при копальні Петрово-Мар'ївка, сучас. Луганської обл. в родині шляхового об-

хідника. З дитинства працював на шахті «Тетяна» мас-тильником підйому, лебідчиком, підручним електрослесаря, електромонтером. Бра участь у Першій світовій війні. Працював на телеграфно-телефонних майстернях. Південно-Західного фронту де навчав солдат-зв'язківців. У цей період винайшов телефонно-фонічний виклик для телеграфних апаратів. З початком революції Б. призначили начальником цеху електротехнічного з-ду в Києві. Після встановлення радянської влади в Донбасі Б. повернувся до Петрово-Мар'ївки працювати на шахті. У 1924 р. механік Б. узявся впровадити на шахті врубіву машину, що надійшла з Німеччини. Після вдалого впровадження був висунутий на посаду головного механіка Першотравневого рудоуправління, до якого входило понад 10 шахт. Вивчаючи передовий досвід створення і впровадження гірничих машин, вніс ряд значних нововведень у техніку вугледобутку. Запропонував спосіб пересування шахтних копрів і заміну дерев'яних копрів металевими, спроектував оригінальний пристрій для перевезення вугілля в шахтах тощо. У 1932 р. Б. розробив конструкцію й побудував дослідний зразок вугільного комбайну, що у тому ж році був успішно випробуваний. Нова модель комбайна (Б-2) з'явилася у 1934 р. Шоста модель Б-6-39 була прийнята Наркоматом. У 1939 р. Горлівський з-д ім. Кірова випустив промислову серію комбайнів (5 машин), які успішно працювали на шахтах Донбасу до початку Великої Вітчизняної війни. Конструктивні рішення, запропоновані Б., надалі знайшли застосування в багатьох типах радянських комбайнів. Б. загинув 25.09.1939 р. у шахті при випробуванні вугільного комбайна нової кон-